

Vaatleja nimi:	
Koht:	
Aeg:	

Tabina liivakarjääri, Marinova dolomiidikarjääri ja Nogopalu karjääri kirjeldamine

Eesmärk: Paljandi uurimine ja kirjeldamine, geoloogia põhimõistetega tutvumine, Eesti geoloogilise ehituse tundmaõppimine, Devoni ajastu kivimid ja kivistised, Kvaternaari mandrijääga seotud protsessid ja setted

1. Milliste ohuteguritega peab arvestama paljandis liikumisel ja vaatluste tegemisel? Märki ristiga õige

- Paljandid (karjäärid) on varisemisohtlikud, liikuda tuleb ettevaatlikult, töötamise ajal tuleb kanda kiivrit
- Karjäärides ei tohi liikuda ilma loata
- Paljandite (karjääride) seinad all töötades tuleb vaadata üles ja veenduda, et ülal pole lahtisi kive, mis võivad pähe kukkuda
- Paljandites (karjäärides) liikudes veendu, et sinust otse ülevalpool ei töötata ja et allpool olijatele on sinu tegutsemine ja liikumine ohutu
- Paljandis (karjääris) ülal liikudes hoiduge äärest kaugemale, serv võib variseda
- Lendavad linnud võivad reostada töövahendid ja teie riided

2. Valdava osa Nogopalu karjääri jänepurdmaterjalist moodustavad karbonaatsed kivimid, ainult 25% moodustavad kristallinsed tard- ja moondekivimid. Milline geoloogiline jõud on põhjustanud nende munakate ja rahnude transpordi Soomest või Põhja-Eestist:

- tektoonilised protsessid
- mandriliustiku liikumine
- voolava vee edasikanne
- tuule tegevus

3. Läbipaistva klaasi saamiseks ei tohi raua (Fe_2O_3) lisand klaasiliivas ületada:

- 1%
- 0,6%
- 0,1-1,2%
- 5%

4. Suure tõenäosusega on Marinova karjääri dolomiitide suure purustatuse põhjustanud:

- tektoonilised protsessid
- meteoriidi langemine Engli järve
- mandrijää surve
- dinosauruste tegevus

5. Sandurid koosnevad:

- moreenist (sorteerumata liustikusetest)
- glatsiofluviaalsetest liiva-kruusasetetest
- varieeruva terasuurusega horisontaal- kuni põimjaskihilistest kruusadest ja liivadest
- dolomiidist

6. Nogopalu karjäär paikneb sandurtasandikul, mis kujunes mandriliustiku taandumisel:

- 125 tuhat aastat tagasi
- 15 tuhat aastat tagasi